

הלכות

טהרת המשפחה

קורס הכנה למובחני הרבנות הראשית

למען
ילמדו
לחזור ולחשיב

פרישה בסיום ימי הטוהר

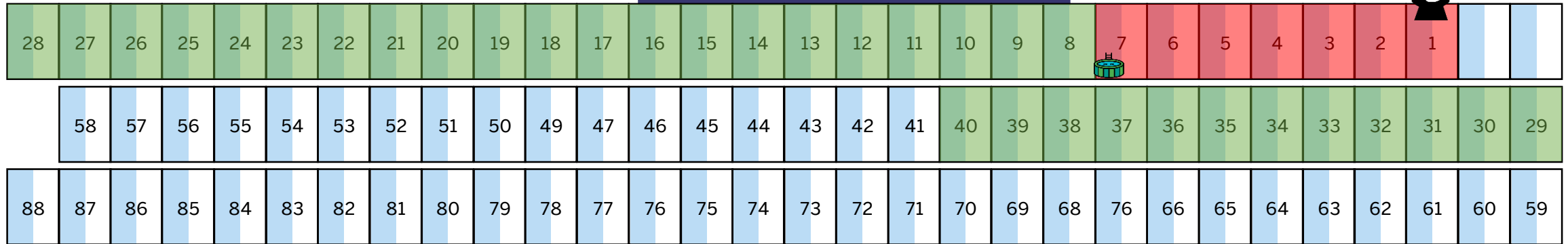
טומאת יולדת ולנקבה

יולדת זכר

33 ימי טוהר

7 ימי טומאה

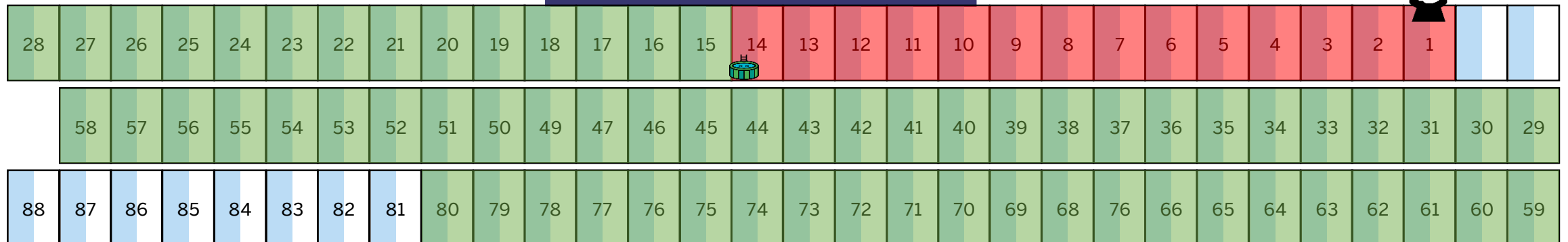

יולדת נקיבה

66 ימי טוהר

14 ימי טומאה

נאמר
בגמרא

בסיום ימי הטוהר
צריכה האישה לפרוש מבעלה עונה אחת

לנקיבה

81

לזכר

41

רש"י ורא"ש

עונה זו היא במשך
לילה בלבד

41

רבותיו של רש"י

עונה זו היא במשך
לילה ויום

41

מדוע צריכה לפרוש בסיום ימי הטוהר?

דעת בעל הלכות גדולות

**היציאה מימי טהרה לימי
טומאה נחשבת כשעת ווסת
וצריכה לפרוש ככל עונת ווסת**

**גם כיום שדם טוהר דינו ככל דם
יש מקום לפרוש בסיום ימי הטוהר**

דעת הרא"ש

**להבדיל בין ימי הטוהר
לימים רגילים
כי הורגלה לשמש גם כשרואה דם**

**כיום שדם טוהר דינו ככל דם
אין חובה לפרוש בסיום ימי הטוהר**

ש"ך

**גם בזמן הזה
יש לפרוש
בסיום ימי
הטוהר**

בליל 41 לזכר
או ליל 81 לנקיבה

שו"ע ורמ"א

**לא הזכירו
את חובת
הפרישה
בסיום ימי
הטוהר**

ומשמע שכיום
אין צריך לפרוש

יולדת אינה טובלת בכל ימי הטוהר

חומר על חומר

למדנו שהאישה אסורה לבעלה באם ראתה דם - גם בימי הטוהר

יש שהוסיפו שהאישה אסורה לבעלה בכל ימי הטוהר אפילו אם לא ראתה דם

פירוש הצדוקים לפסוק:

"ושלושים יום ושלושת ימים תשב בדמי טהרה
בכל קודש לא תגע .. עד מלאות ימי טהרה"

גם אם לא רואה דם
תשב ולא תטבול.

האישה טמאה
ואסורה בטהרות.

פירוש חז"ל לפסוק:

"ושלושים יום ושלושת ימים תשב בדמי טהרה
בכל קודש לא תגע .. עד מלאות ימי טהרה"

כל הדמים שרואה
הינם טהורים

דינה כטבול יום שמותר
במעשר ואסור בתרומה.

דעת הרמב"ם

**יש לבטל
מנהג זה**

שהגיע מדרך
הצדוקים
שלא
מאמינים
בתורה
שבעל פה

וכעין זה
כתב הריב"ש

וטעם הדבר:

הקדמונים החמירו כדי
שההמון לא יזלזל באיסור נדה

**וכדי לחזק חומרא זו הוסיפו
שלא תטבול כלל בימי טוהר**

לכן במקום שנהגו צריכים להמשיך במנהג אבותם
אפילו שהוא כעין גזירה לגזירה

דעת המהרי"ק

מסתבר
כדברי
הרמב"ם

**ובמקומות
שנהגו
ימשיכו
במנהגם**

דעת הלבוש

והלבוש
דחה זאת:

כיון
שאפילו
אם
תראה
דם זה
הינו
טהור
מן
התורה

באלו הימים
דמיה מצויים

**ושמא
תראה
ולא
תרגיש**

דעת האגודה

הט"ז
דחה
דבריו:

כיון
שלדעת
רוב
הפוסקים
כיום אין
צריך
לפרוש
בסוף ימי
הטוהר

טעם
המנהג

**שמא
תשכח
לפרוש
בליל 41
או בליל 81**

שיטת רבינו תם:

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
ב	ג		ה	ו	ז	ח
		טומאת ימי לידה				
ט	י	יא	יב	יג	יד	טו
		1 לנקיים	2	3	4	5
טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב
		טהורה				
כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט

דעת רמ"א

חוששים
לשיטת ר"ת
שצריכה ב'
טבילות

וכיום לא
טובלים
פעמיים

ומוסיף רמ"א:

אחר שעוברים
ימי הטוהר כבר
לא חוששים לר"ת,
אלא סופרת שבעה
נקיים וטובלת

טעם החומרא שיולדת אינה טובלת בכל ימי הטוהר

דעת
הלבוש

בימים אלה דמיה מצויים
שמא תראה דם
ולא תרגיש

דעת
הרמ"א

חוששים לדעת ר"ת
שצריך ב' טבילות.
וכיום טובלים רק פעם אחת

החמירו כדי שההמון
לא יזלזל באיסור נדה

דעת
מהרי"ק

שמא תשכח לפרוש
בליל 41 או בליל 81

דעת
אגודה

גדר מקום שנהגו:

שהסכימו כל אנשי
המקום להחמיר על עצמם

ט"ז

אם הציבור נהג כך
מעצמו ללא הוראת רב,
היחיד יכול להקל לעצמו

נודע
ביהודה

דעת
הב"ח

הוא מנהג
ותיקין

והפורץ גדר
ישכנו נחש

רוב הראשונים
ופסיקת רמ"א

במקום
שנהגו
אין
להקל

דעת
הרמב"ם

יש
לבטל
מנהג
זה

וכתב עליו ט"ז:

אמנם יש למחמיר על מי לסמוך
אך חלילה לתת עונש למיקל

מקור הדין

רבי ישמעאל

בתוך 40 יום הראשונים
אינה טמאה כולדת

אחר 40 יום הראשונים
חוששת רק 7 יום
שצורת הנקיבה נגמרת רק ב-80 יום

תנא קמא

בתוך 40 יום הראשונים
אינה טמאה כולדת

אחר 40 יום הראשונים
חוששת 14 יום - שמא ילדה נקיבה
ואין לה ימי טוהר - שמא לא היה ולד

ונפסק בגמרא - הלכה כתנא קמא
בין זכר ובין נקיבה נגמרים ב-40 יום

הפילה תוך 40 יום ולא ראתה דם

מעוברת שהפילה בתוך 40 יום הראשונים
ולא ראתה דם

השאלות והרז"ה

טהורה
העובר קטן ונחשב
כמים בעלמא

ראב"ד ורמב"ן

טמאה
אי אפשר לפתיחת
הקבר בלא דם

פסיקת השו"ע - כראב"ד ורמב"ן
אינה חוששת לולד אבל חוששת משום נדה

אשה שהפילה עובר

כיצד סופרים את 40 הימים

כתב רש"י

סופרת
40 יום
מטבילתה
האחרונה

על פי זה כתב
עבודת הגרשוני

כל שמפילה תוך 40 לטבילתה
אינה צריכה לחשוש לולד

אבל חתם סופר
וחוות דעת כתבו

שמא הייתה מעוברת קודם הטבילה והרי
בתחילת העיבור אשה יכולה לראות דם
לכן צריכה לחשוש לולד

להלכה פסק
בשבט הלוי

כיום גם בתחילת העיבור לא רואות דם
ולכן לא צריכה לחשוש לולד

ורש"י
דיבר
שטבלה
אחר
לידה
וכיוצא
בזה

בדיקת רופא באמצעות מכשיר המיוחד לרחם

כל יולדת צריכה לישב שבעה נקיים - ואפילו לא ראתה דם
כיון שאי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם

ילקוט יוסף

אם מכניס מכשיר
רפואי לתוך הרחם
האישה טהורה

כיון שמקילים
בפתיחת הקבר מבחוץ
אם לא ראתה דם

נודע ביהודה

אם מכניס מכשיר
רפואי לתוך הרחם
האישה טמאה

כיון שאי אפשר לפתיחת
הקבר בלא דם

הפילה חתיכת בשר שצורתה מזונה

מקור הדין

הפילה חתיכת בשר הדומה
לבהמה, חיה או עוף

חוששת לולד

וטמאה 14 יום בלי ימי טוהר

רבי
מאיר

האישה טהורה

כי כל שאין לו צורת אדם
אין חוששים לולד

חכמים

הפילה כמין דג חגב
או רמש בלא דם

האישה טהורה

שאין חוששין לולד

תנא
קמא

האישה טמאה

שאין לפתיחת הקבר בלא דם

רבי
יהודה

המפלת חתיכה לבנה

נאמר
במשנה

יש לבדוקה באמצעות קריעה
ואם נמצא בה עצם - טמאה

ופסקו
הראשונים

כיום יש לבדוק כך בכל חתיכה
שאינו אנו בקיאים במראות

דעת חכמים - כל שאין לו
צורת אדם אין חוששים לולד

נאמר
במשנה

מה בדיוק נחשב
צורת אדם ומה לא

ודנו
בגמרא

כיום אנו לא בקיאים
וחוששים תמיד לולד

ופסקו
הראשונים

המפלת כמין:

1 חיה ועוף

2 דגים וחגבים

3 כל צורת וולד

4 חתיכה עם עצם

חוששת לולד

חתיכה שאין
בה עצם

יש מי שאומר:
כיום יש להחמיר
ולטמא גם חתיכה כזו

סדרי טהרה:
אין לחוש לשיטה זו
וכן הוא דעת כל הפוסקים

יצא כדרנו

שיצא רוב ראשו

רוב ראשו היינו פדחתו

יצא מחותך או מהופך

שיצא רוב גופו

נאמר במשנה

מאימתי נטמאת
היולדת?

דעת הראב"ד ושו"ע

שיצא כל
פדחתו

דעת הרמב"ם והטור

שיצא רוב
פדחתו

ונחלקו הראשונים בהבנת הגמרא

מתי האישה נטמאת
כשהולד יוצא כדרנו

הוציא העובר את ידו

ואפילו
החזירה
לאחר מכן

אמו טמאה לידה מדרבנן

ואין לה ימי טוהר עד שתהיה לידה גמורה מן התורה

וכתב הש"ך:

אמנם לעניין טומאת
נדה נהיית וודאי טמאה
כי אין לפתיחת הקבר בלא דם

וכן פסק
בשו"ע

מהו הזמן המדויק בו חוששים לפתיחת הקבר?

גדולי
האחרונים

נודע ביהודה

עד
שתראה
דם

או שתלד
בפועל

סדרי טהרה

משעה
שקוראים
למיילדת

ואם הפסיקו
הצירים - טהורה

הרבה אחרונים

משעה
שישבה על
המשבר

ואם הפסיקו
הצירים - טהורה

נחלת שבעה

משעה
שישבה על
המשבר

ואפילו הפסיקו
הצירים

מהו הזמן המדויק בו חוששים לפתיחת הקבר?

פוסקי דורנו

תורת היולדת

משעה
שקוראים
למיילדת

או שנוסעים
לבית הרפואה

דרכי טהרה

שיש
פתיחה של
2 אצבעות

שהם 4 ס"מ

שבט הלוי

שהאישה
לא יכולה
ללכת

ואפילו יש לה
פתיחה

טהרת הבית

עד
שתראה
דם

או שתלד
בפועל

ובבדי
השולחן
התיר
כמותו
רק
בשעת
הדחק

שבט הלוי

מעיקר הדין
ירידת מים
אינה מטמאת

כפי שמצינו דם
טוהר שאינו מטמא

טהרת הבית

ירידת מים
אינה מטמאת

וכן כתב בספר
תורת היולדת

אך למעשה
יש להחמיר
ולחשוש
שמא יצא
מעט דם עם
מי הרגליים

תנא קמא:

יוצא דופן

אמו אינה טמאה לידה

שנאמר "אשה כי תזריע"
מכאן שטמאה רק ממקום ההזרעה

רבי שמעון

יוצא דופן

אמו טמאה לידה

אמנם כיום:

אשה היולדת בניתוח
מיד יוצא ממנה דם
וממילא טמאה מנדה

יוצא דופן אם יצא הדם רק דרך דופן

טהורה מלידה מנדה ומזיבה

וכן פסק
שו"ע